

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT MÔN HỌC

1. Thông tin chung về môn học:

- Tên môn học:

tên tiếng Việt: Điền dã ngôn ngữ học

tên tiếng Anh/tiếng khác (nếu có): A field linguistics

- Mã môn học:

- Môn học thuộc khối kiến thức:

Đại cương ☐		Chuyên nghiệp X			
Bắt buộc ☐	Tự chọn ☐	Cơ sở ngành ☐		Chuyên ngành X	
		Bắt buộc ☐	Tự chọn ☐	Bắt buộc X	Tự chọn ☐

2. Số tín chỉ: 2

3. Trình độ (dành cho sinh viên năm thứ 1,2...): Sinh viên năm thứ 3 ngành Ngôn ngữ học.

4. Phân bố thời gian: 30 tiết

- Lý thuyết: 25 tiết

- Thảo luận/Thuyết trình nhóm: 5 tiết

- Tự học: 60 tiết

5. Điều kiện tiên quyết:

- Môn học tiên quyết: Sinh viên phải tích lũy các môn Dẫn luận Ngôn ngữ học, Ngữ âm học, Từ vựng học, Ngữ pháp học.

- Các yêu cầu khác về kiến thức, kỹ năng: Kỹ năng ghi âm bằng ký hiệu phiên âm quốc tế IPA, biết sử dụng một phần mềm khảo sát ngữ âm như Praat, Speech Analyzer, WinCecil

6. Mô tả vắn tắt nội dung môn học:

7. Mục tiêu và kết quả dự kiến của môn học:

- Mục tiêu: Giới thiệu cho sinh viên nắm vị trí, vai trò của hoạt động điền dã ngôn ngữ học cũng như những kiến thức, kỹ năng cần thiết cho một cuộc điều tra điền dã ngôn ngữ học tại thực địa.

Cung cấp cho sinh viên những kiến thức lý thuyết về Âm vị học, hiểu được bản chất của ngành khoa học này cũng như những ứng dụng của nó trong việc xây dựng hệ thống âm vị, hệ thống chữ viết; học tập, giảng dạy tiếng mẹ đẻ, ngoại ngữ,...

+ *Về kiến thức*: Giúp sinh viên nắm được các khái niệm cơ bản, vị trí, vai trò của ngôn ngữ học điền dã trong các chuyên ngành ngôn ngữ học; mục đích của ngôn ngữ học điền dã; phương pháp/thủ pháp nghiên cứu của ngôn ngữ học điền dã

+ *Kỹ năng*: Giúp sinh viên có kỹ năng tổ chức, thực hiện một cuộc điền dã ngôn ngữ học: xây dựng hồ sơ ngữ liệu (ngữ âm, từ vựng/từ điền, hình thái học, ngữ pháp); nắm ít nhất một phần mềm khảo sát âm học; thiết lập mối quan hệ với địa phương, cộng đồng trong đợt điền dã.

+ *Thái độ*: Hình thành thái độ làm việc cẩn trọng, tôn trọng cộng tác viên và người bản ngữ; sống chan hoà với cộng đồng.

- Kết quả dự kiến/chuẩn đầu ra của môn học: Sau khi hoàn tất môn học, sinh viên có thể:

+ Hiểu được các khái niệm cơ bản của điền dã ngôn ngữ học

+ Hiểu được vai trò của con người trong hoạt động điền dã

+ Nắm được cách chuẩn bị, tổ chức, thực hiện một cuộc điền dã ngôn ngữ học

+ Nắm được một số kỹ năng để tiến hành một điền dã ngôn ngữ học.

8. Quan hệ chuẩn đầu ra, giảng dạy và đánh giá:

STT	Kết quả dự kiến/Chuẩn đầu ra của môn học	Các hoạt động dạy và học	Kiểm tra, đánh giá sinh viên
1	- Hiểu được các khái niệm cơ bản của điền dã ngôn ngữ học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>
2	- Hiểu được vai trò của con người trong hoạt động điền dã	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>
3	- Nắm được cách chuẩn bị, tổ chức, thực hiện một cuộc điền dã ngôn ngữ học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm, làm bài tập</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>

		<i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	
4	- Nắm được một số kỹ năng để tiến hành một điền dã ngôn ngữ học.	- <i>SV ôn lại cách phiên âm ngữ âm học/âm vị học</i> - <i>SV tìm hiểu 1 phần mềm khảo sát âm học (như Praat, Speech Analyzer, WinCecil,..)</i>	<i>Kỹ năng phiên âm, sử dụng phần mềm âm học</i> <i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>

*Ghi chú:

- Bảng dưới đây áp dụng đối với các chương trình đào tạo tham gia đánh giá theo Bộ tiêu chuẩn AUN-QA hoặc khuyến khích đối với các môn học chuyên ngành

- PLO viết tắt của thuật ngữ tiếng Anh “Program Learning Outcomes” (Kết quả học tập của chương trình đào tạo)

STT	Kết quả dự kiến/Chuẩn đầu ra của môn học	Các hoạt động dạy và học	Kiểm tra, đánh giá sinh viên	Kết quả học tập của chương trình đào tạo (dự kiến)		
				Kiến thức	Kỹ năng	Thái độ
1	- Hiểu được các khái niệm cơ bản của điền dã ngôn ngữ học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>			
2	- Hiểu được vai trò của con người trong hoạt động điền dã	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>			
3	- Nắm được cách chuẩn bị, tổ chức, thực hiện một cuộc điền dã ngôn ngữ học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>			
4	- Nắm được một số kỹ		<i>Kỹ năng phiên</i>			

năng để tiến hành một điền dã ngôn ngữ học.		âm, sử dụng phần mềm âm học Kỹ năng trình bày Kiểm tra giữa kỳ Kiểm tra cuối kỳ			
--	--	---	--	--	--

9. Tài liệu phục vụ môn học:

- Sách, giáo trình chính: Bài giảng: Lê Khắc Cường, Ngôn ngữ học điền dã (powerpoint)
- Sách và tài liệu tham khảo:
 - + W. Samarin, Ngôn ngữ học điền dã (2 tập) ĐHTH TP HCM.
 - + Summer Institute of Linguistics, Ethnologue, Languages of the World, <http://www.ethnologue.com/>
 - + Summer Institute of Linguistics, Software for Doing Field Linguistics, <http://www.sil.org/computing/routledge/antworth-valentine/>
 - + A Typological Approach to Field Linguistics, Tools for Language Description <http://lingweb.eva.mpg.de/fieldtools/tools.htm>
 - + P. Wittenberg, W. Peters, S. Drude, Analysis of Lexical Structures from Field Linguistics and Language Engineering, <http://www.dcs.shef.ac.uk/~wim/220.pdf>

10. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

Thời điểm đánh giá	Tiêu chí đánh giá/ Hình thức đánh giá	Phần trăm	Loại điểm	% kết quả sau cùng
Giữa kỳ	VD: - Chuyên cần và phát biểu - Thuyết trình/ Kiểm tra giữa kỳ	30 % 70 % 100%	Điểm giữa kỳ	30%
Cuối kỳ	VD: - Thi cuối kỳ/Tiểu luận	100%	Điểm cuối kỳ	70%
				100% (10/10)

Thang điểm 10, điểm đạt tối thiểu: 5/10

11. Yêu cầu/Quy định đối với sinh viên

11.1. Nhiệm vụ của sinh viên

- Sinh viên phải đi học đúng giờ quy định
- Tham dự tối thiểu 80% thời gian lên lớp
- Đọc tài liệu và chuẩn bị cho mỗi buổi học trước khi vào lớp
- Biết phiên âm ngữ âm học/âm vị học

11.2. Quy định về thi cử, học vụ

- Không có kiểm tra bù giữa kỳ và cuối kỳ
- Nộp tiêu luận trễ trong vòng 1 tuần sẽ bị trừ 50% số điểm
- Trường hợp đạo văn, không trích dẫn nguồn trong các bài kiểm tra sẽ bị trừ 50% số điểm

11.3. Quy định về lịch tiếp SV ngoài giờ và liên hệ trợ giảng (nếu có)

- Ngoài giờ, sinh viên có thể liên hệ Khoa Việt Nam học, A019, hoặc qua email của GV: cuonglekhac@hcmussh.edu.vn.

12. Nội dung chi tiết môn học:

Chương 1: DẪN LUẬN

- 2.1. Ngôn ngữ học điền dã
- 2.2. Phương pháp nghiên cứu của ngôn ngữ học điền dã
- 2.3. Vị trí, vai trò của ngôn ngữ học điền dã trong các chuyên ngành ngôn ngữ học
- 2.4. Mục đích của ngôn ngữ học điền dã:
 - 2.4.1. Xác định các ngôn ngữ trên thế giới
 - 2.4.2. Đối chứng lý thuyết – thực tiễn ngôn ngữ
 - 2.4.3. Cung cấp kiến thức, dữ liệu cho các ngành khoa học khác học, từ điển học,...)

Chương 2: NHÂN TỐ CON NGƯỜI TRONG HOẠT ĐỘNG ĐIỀN DÃ

- 2.1. Vai trò của nhà khoa học trong hoạt động điền dã
 - 2.1.1. Kiến thức chuyên ngành và liên ngành
 - 2.1.1.1. Kiến thức chuyên ngành ngôn ngữ học (ngữ âm học, từ vựng học, cú pháp)
 - 2.1.1.2. Kiến thức liên ngành (nhân học ngôn ngữ, tâm lý học ngôn ngữ, ngôn ngữ máy tính, ngôn ngữ học xã hội,...)
 - 2.1.1.3. Kiến thức công nghệ thông tin (các phần mềm chuyên dụng)
 - 2.1.2. Sáng tạo và điều khiển các kỹ thuật điền dã
 - 2.1.3. Xử lý các mối quan hệ xã hội trong hoạt động điền dã
- 2.2. Vai trò của cộng đồng xã hội trong nghiên cứu điền dã
- 2.3. Vai trò của nhân chứng trong nghiên cứu điền dã

Chương 3: HỒ SƠ NGỮ LIỆU

- 3.1. Hồ sơ ngữ âm học – âm vị học
 - 3.1.2. Đối chiếu âm vị học
 - 3.1.3. Cấu trúc âm tiết
 - 3.1.4. Phụ âm
 - 3.1.5. Nguyên âm

3.1.6 Các hiện tượng ngôn điệu

3.1.7 Bảng vần

3.1.8 Các phần mềm khảo sát âm học chuyên dụng (Praat, Speech Analysis, WinCecil,...)

3.2 Hồ sơ từ vựng – từ điển

3.2.1 Các bảng khảo sát từ vựng cơ bản của Swadesh

3.2.2 Sổ điều tra từ vựng

3.2.3 Bảng từ tự điển

3.3 Hồ sơ ngữ pháp

3.3.1 Cấu tạo từ

3.3.2 Cấu tạo ngữ

3.3.3 Cấu tạo câu

13. Kế hoạch giảng dạy và học tập cụ thể:

Buổi/ Tuần	Số tiết trên lớp	Nội dung bài học	Nhiệm vụ của SV	Tài liệu cần đọc (mô tả chi tiết)
1	5 tiết	Chương 1: DẪN LUẬN 1.1 Ngôn ngữ học điền dã 1.2 Phương pháp nghiên cứu của ngôn ngữ học điền dã 1.3 Vị trí, vai trò của ngôn ngữ học điền dã trong các chuyên ngành ngôn ngữ học 1.4 Mục đích của ngôn ngữ học điền dã	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Ôn lại các ký hiệu phiên âm quốc tế IPA	Đọc: - Lê Khắc Cường, <i>Ngôn ngữ học điền dã</i> (powerpoint) - W. Samarin, <i>Ngôn ngữ học điền dã</i> (2 tập) ĐHTH TP HCM. - Summer Institute of Linguistics, Ethnologue, Languages of the World: www.ethnologue.com
2	5 tiết	Chương 2: NHÂN TỐ CON NGƯỜI TRONG HOẠT ĐỘNG ĐIỀN DÃ 2.1. Vai trò của nhà khoa học trong hoạt động điền dã 2.2. Vai trò của cộng đồng xã hội trong nghiên cứu điền dã 2.3. Vai trò của nhân chứng trong nghiên cứu điền dã	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường, <i>Ngôn ngữ học điền dã</i> (powerpoint) - W. Samarin, <i>Ngôn ngữ học điền dã</i> (2 tập) ĐHTH TP HCM.
3	5 tiết	Chương 3: HỒ SƠ NGỮ LIỆU 3.1 Hồ sơ ngữ âm học – âm vị học 3.1.2 Đối chiếu âm vị học 3.1.3 Cấu trúc âm tiết 3.1.4 Phụ âm	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường, <i>Ngôn ngữ học điền dã</i> (powerpoint) - Summer Institute of Linguistics, Ethnologue, Languages of the World,

		3.1.5 Nguyên âm 3.1.6 Các hiện tượng ngôn điệu 3.1.7 Bảng vần		http://www.ethnologue.com/
4	5 tiết	Chương 3: HỒ SƠ NGỮ LIỆU (TT) 3.1.8 Các phần mềm khảo sát âm học chuyên dụng (Praat, Speech Analysis, WinCecil,...)	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Summer Institute of Linguistics, Software for Doing Field Linguistics, http://www.sil.org/computing/outledge/antworth-valentine/
5	5 tiết	Chương 3: HỒ SƠ NGỮ LIỆU (TT) 3.2 Hồ sơ từ vựng – từ điển 3.2.1 Các bảng khảo sát từ vựng cơ bản của Swadesh 3.2.2 Sổ điều tra từ vựng 3.2.3 Bảng từ tự điển 3.3 Hồ sơ ngữ pháp 3.3.1 Cấu tạo từ 3.3.2 Cấu tạo ngữ 3.3.3 Cấu tạo câu	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - A Typological Approach to Field Linguistics, Tools for Language Description http://lingweb.eva.mpg.de/fieldtools/tools.htm - P. Wittenberg, W. Peters, S. Drude, Analysis of Lexical Structures from Field Linguistics and Language Engineering, http://www.dcs.shef.ac.uk/~wim/220.pdf
6	5 tiết	Seminar, bài tập	- Thuyết trình hoặc làm bài tập	- Chuẩn bị ở nhà theo gợi ý của GV

TP. Hồ Chí Minh, ngày 25 tháng 5 năm 2014

Trưởng Khoa

Trưởng Bộ môn

Người biên soạn

PGS.TS. Lê Khắc Cường

* Ghi chú tổng quát:

Trường hợp đề cương môn học cần được phát cho sinh viên hoặc môn học chỉ có một GV tham gia giảng dạy thì có thể bỏ sung ngay từ đầu phần sau đây (đưa lên phần đầu của đề cương):

Giảng viên phụ trách môn học (có thể dùng bảng hoặc không)

Họ và tên: Lê Khắc Cường	Học hàm, học vị: PGS.TS.
Địa chỉ cơ quan: 10-12 Đinh Tiên Hoàng, Quận 1, TPHCM	Điện thoại liên hệ:
Email: cuonglekhac@hcmussh.edu.vn	Trang web:

Giảng viên hỗ trợ môn học/trợ giảng (nếu có)

Họ và tên:	Học hàm, học vị:
Địa chỉ cơ quan:	Điện thoại liên hệ:
Email:	Trang web:

Cách liên lạc với giảng viên: Gặp trực tiếp tại Khoa VNH, phòng A019 các buổi sáng, hoặc qua email.	(nêu rõ hình thức liên lạc giữa sinh viên với giảng viên/trợ giảng)
---	---

Nơi tiến hành môn học:	(Tên cơ sở, số phòng học)
Thời gian học:	(Học kỳ, Ngày học, tiết học)